

Natuurbeschermingsnieuws

Steeds meer festivals nadelig voor broedvogels?

Dit voorjaar lijken er, op de Waterleidingduinen na, gelukkig weinig meldingen te zijn van verstoringen van broedvogels. Maar er is opnieuw veel ander natuurbeschermingsnieuws uit onze regio te melden. Naast verontrustende berichten is er nadrukkelijk ook flink wat positief nieuws.

Steeds meer festivals tijdens het broedseizoen

Steeds meer krijgen we berichten en vragen van mensen die zich zorgen maken over de vele popfestivals in parken en recreatiegebieden. Ook ons valt op dat het aantal festivals in de Haarlemmerhout, het recreatiegebied Spaarnwoude en de Haarlemmermeer alleen maar toeneemt, ook tijdens het broedseizoen. En de festivals hebben de neiging alsmaar groter te worden. Aan de ene kant is dat leuk voor de festivalgangers. Maar de vraag is welke schade dit oplevert voor de natuur. Een punt waar veel mensen zich zorgen over maken is het harde geluid. In hoeverre zou dit broedende vogels verstoren? Volgens onderzoek, dat recent in Amsterdam is gedaan, blijkt dit effect mee te vallen. Ook na een meerdaags festival kon daar geen negatief effect worden aangetoond op het aantal nesten en broedparen in de directe omgeving. De festivals zelf vinden in het algemeen ook plaats op plekken met weinig natuurwaarden.

Meer zorgen maken wij ons over de schade aan oude bomen in de Haarlemmerhout. De adviescommissie voor de Haarlemmerhout, waarin ook de vogelwerkgroep vertegenwoordigd is, probeert dat in overleg met de gemeente nauwgezet in de gaten te houden, overigens niet altijd met voldoende succes.

Om de schade te beperken pleit de commissie voor meer spreiding van festivals over de parken in de stad. Elders is vooral een punt van zorg dat groepen festivalgangers in de omgeving van de festivalterreinen dwars door rietlanden en ruigtes heen banjeren, waar volop vogels broeden. Vanuit de vogelwerkgroep proberen we in toenemende mate bij de festivalorganisatoren en de vergunningverleners erop aan te dringen dat dit soort kwetsbare gebieden fysiek worden afgeschermd.

Een bijzonder probleem doet zich voor in de deelgebieden Oostbroek en Buitenhuisen van het recreatiegebied Spaarnwoude. Het recreatieschap wil daar in de toekomst veel meer festivals toestaan. Ook de gemeente Velsen lijkt positief te staan tegenover dit voorneemen. In totaal wil men daar elk jaar 31 'geluiddagen' lang festivals kunnen houden, waarvan de helft met circa 70.000 bezoekers. Inclusief op- en afbouw zou bijna het hele jaar door gewerkt worden aan een van de festivals. Een groep omwonenden vindt dat veel te ver gaan. Onder de naam Duurzaam Spaarnwoude volgen zij de ontwikkelingen met argusogen. Ook de vogelwerkgroep vraagt zich ernstig af wat een dergelijke concentratie van festivals voor de natuur betekent.

VOSSE- EN WEERLANERPOLDER na de herinrichting. Foto: Chris Brunner

Sinds de recreatiepaden in de Vosse- en Weerlanerpolder zijn aangelegd en voor het publiek opengesteld is het aantal vogels er helaas aanmerkelijk teruggelopen. Alsof dat nog niet genoeg is, dreigt er echter nóg een pad dwars door het gebied te worden aangelegd en wel een provinciaal fietspad. Nog een fietspad met alle verstoring van dien is de doodsteek voor de weidevogels in dit relatief kleine gebied, riepen wij in onze contacten met de gemeente Hillegom al langer. Maar tot nu leek die oproep aan dovemansoren gericht. Al 20 jaar was aan dat plan gewerkt, werd ons verteld. Het bestemmingsplan is al jaren onherroepelijk, de onteigening voor de benodigde gronden is bijna afgerond en het geld is beschikbaar. Die trein kon niet meer worden stopgezet.

Met het uitgangspunt 'nee hebben we, ja kunnen we misschien toch nog krijgen' vroegen we samen met het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek en de KNNV Bollenstreek toch een gesprek aan bij de wethouder. Vooraf hebben we al onze argumenten nog eens kort op papier gezet. Dat dit nieuwe fietspad voor fietsers nauwelijks meer iets toevoegt, terwijl vooral de weidevogels erdoor - zoals we op kaartjes helder konden laten zien - zwaar zouden worden verstoord. De schade aan de natuur door dit pad zou bijzonder groot zijn, omdat het tracé dwars door en langs het enige nog resterende concentratie-

gebied van broedende weidevogels zou leiden.

En wat bleek? Tot onze grote verrassing bleek de wethouder niet afwijzend te staan tegenover ons verzoek. Mede door de vele discussies die eerder zijn gevoerd maar onafhankelijk van onze recente actie, waren er namelijk ook in de gemeenteraad twijfels ontstaan aan het nut van dit extra fietspad. De fractie van D66 - een van de collegepartijen - heeft kort daarop het initiatief genomen voor een motie, die het college vraagt te onderzoeken of het extra fietspad kan komen te vervallen als in plaats daarvan het al aangelegde fietspad wordt geasfalteerd. Deze motie kreeg uiteindelijk raadsbrede steun, het college heeft toegezegd het gevraagde onderzoek uit te voeren. Daarmee is dit fietspad nog niet van de baan, het onderzoek loopt nog. Maar de berichten zijn tot nu toe hoopgevend.

Discussie beheer Waterleidingduinen

De discussie met Waternet over het beheer van de Waterleidingduinen is helaas nog steeds niet geluwd. In de vorige Fitis maakte ik al melding van de grote zorgen over de zeer rigoureuze bestrijding van de Amerikaanse vogelkers en van discussies over het kappen van dode bomen met nestholtes. Uit het intussen gevoerde overleg is duidelijk geworden dat bestrijding van de Amerikaanse vogelkers in de Waterleidingdui-

nen veel lastiger is dan in de meeste andere duingebieden. Daar kan meestal worden volstaan met het afzagen van de bomen en struiken en met het afknippen van nieuwe uitlopers. Het opnieuw uitlopen kan worden tegengegaan door de stobben te behandelen met een chemisch middel. Toepassing van zo'n middel is echter in het waterwingebied van de Waterleidingduinen niet toegestaan. Waternet heeft ons echter verzekerd dat de rigoureuze machinale aanpak, waarbij zelfs de bodem in concentratiegebieden achteraf werd gefreesd, verleden tijd is en dat deze methode in de komende jaren niet meer zal worden toegepast.

Intussen is echter een nieuw discussiepunt naar voren gekomen. Twee jaar geleden had Waternet na de toenmalige protesten beloofd om tijdens het broedseizoen in beginsel geen zaagwerkzaamheden meer uit te voeren in het

duin. En als dat incidenteel toch nodig zou zijn, zou in samenwerking met de vogelwerkgroep vooraf goed onderzoek worden gedaan naar broedvogels. Sinds dit jaar is Waternet echter ineens, zonder ruggespraak met ons, opnieuw begonnen met zaagwerkzaamheden door vrijwilligers. Waternet heeft hiervoor wel excuses aangeboden, maar stelt dat deze zaagwerkzaamheden noodzakelijk zijn voor het terugdringen van de Amerikaanse vogelkers. Ook stelt Waternet dat ze zich daarbij houden aan de gedragscode en conform de eisen vooraf onderzoek doen naar eventuele vogelnesten. Over de kwaliteit van dit onderzoek door vrijwilligers - voortsnog eveneens uitgevoerd zonder de beloofde ruggespraak met de vogelwerkgroep - hebben wij behoorlijke twijfels. Deze twijfels werden versterkt, toen we ontdekten dat zelfs in de beschermingszone van goed zichtbare

Zagen in de [WATERLEIDINGDUINEN](#). Foto: Henk Jan Koning

roofvogelnesten nog tijdens het broedseizoen is gezaagd. Als een eerste stap in de goede richting is nu informatie uitgewisseld over de gebieden waar gezaagd wordt en over locaties van roofvogel- en uilennesten in deze gebieden. Over de wijze waarop het onderzoek naar andere broedvogels plaatsvindt is echter nog geen overeenstemming bereikt.

Een ander discussiepunt vormt de intensieve begrazing. Naast de zeer hoge, naar alle waarschijnlijkheid veel te hoge begrazingsdruk door de vele edelherten, worden ook nog schaapskuddes en runderen ingezet; wederom in belangrijke mate om het opnieuw uitlopen van Amerikaanse vogelkers tegen te gaan. De zeer intensieve begrazing heeft echter andere zeer ongewenste effecten. De vele grazers vreten ook een groot deel van de bloemen en planten weg, die voedsel vormen voor vlinders en andere insecten, die op hun beurt weer van belang zijn voor vogels. Waternet heeft nu aangekondigd de begrazing door schapen en runderen stapsgewijs te gaan reduceren. Naar de negatieve effecten van begrazing door de vele edelherten loopt nog onderzoek.

Na al deze deels nog lopende discussies met de vogelwerkgroep en andere betrokken vogelaars overweegt Waternet nu een structureel overleg met natuurorganisaties en onderzoekers in te stellen. Laten we hopen dat daardoor dit soort discussiepunten in de toekomst vroegtijdig kunnen worden besproken en tijdig de nodige afspraken kunnen worden gemaakt.

Kort nieuws

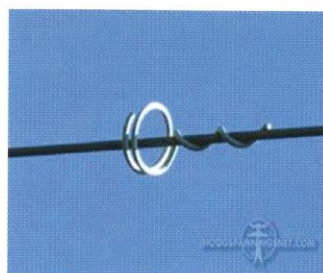
Cheque van € 10.000 voor strandreservaat Noordvoort

Blij verrast was onze zustervereniging VNV Noordwijk, toen ze eind mei hoorden dat het Eneco Luchterduinenfonds haar een bedrag van € 10.000 heeft toe-

gekend. Het geld is bedoeld om met professionele hulp een concreet plan uit te werken voor het strandgedeelte op de grens van Noordwijk en Zandvoort. Recent is hier het project 'Noordvoort' gerealiseerd met een natuurlijker zeereep en een uitzichtpunt. De bedoeling is om op het aansluitende strand een 'strandreservaat' tot stand te brengen voor rustende vogels, waaronder de Drieteenstrandloper, die door de toenemende drukte elders op de stranden zo langzamerhand nergens anders meer terecht kunnen. Ook onze vogelwerkgroep en het IVN Zuid-Kennemerland zijn hierbij actief betrokken.

Nieuwe hoogspanningsleiding minder schadelijk voor vogels?

De nieuwe hoogspanningsleiding tussen Beverwijk en Vijfhuizen en vervolgens door de gehele Haarlemmermeer gaat er nu echt komen. De aanleg van het gedeelte tussen Beverwijk en Vijfhuizen is al begonnen. Zoals bekend vallen er heel veel vogelslachtoffers door hoogspanningsleidingen, omdat vogels de kabels vooral bij slecht weer onvoldoende zien en er tegenaan botsen. Een middel om het aantal slachtoffers te verminderen is het plaatsen van vogelspiralen, ook wel varkensstaartjes genoemd, die veel beter zichtbaar zijn. Op onze vragen hierover kregen wij van netbeheerder Tennet te horen dat langs het gehele nieuwe traject dit soort varkensstaartjes zullen worden geplaatst.

VARKENSSTAARTJE

Obstacle Run op Circuit Zandvoort

Het lijkt wel een nieuwe hype. Overal in de regio worden hindernislopen georganiseerd, waar deelnemers niet alleen sportieve kilometers maken maar onderweg ook over lastig te nemen obstakels klimmen en door de modder kruipen. En het lijkt alsof dit type sportevenementen vooral in het voorjaar moet plaatsvinden. Een onbekende natuurliefhebber ontdekte dat een dergelijke 'Obstacle Run' op het terrein van Circuit Zandvoort dwars door water en over een eiland met broedende vogels zou gaan en schakelde de krant in. De directie van het Circuit besloot daarop de loop te verleggen naar een route buiten het eiland om.

Broedende Veldleeuweriken op akkerlanden Noorderweg

Om broedende Veldleeuweriken te kunnen zien en hun prachtige zang te horen moet je tegenwoordig ook in onze regio best moeite doen. Het aantal broedparen is de afgelopen jaren bijna overal in Nederland drastisch afgenomen. Op de braakliggende akkerlanden aan de Noorderweg in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude - onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur - hebben ze het momenteel erg naar hun zin. Ook Gele Kwikstaarten en Boompiepers broeden er en mogelijk ook Grasmus, Rietgors en Sprinkhaanzanger. Alleen bleek het matig groeiende gras er vorig jaar te vroeg in het broedseizoen te zijn gemaaid met wellicht rampzalige gevolgen voor de vogelnesten. Dit jaar is overleg gezocht met de boer, die de percelen in pacht heeft. Hij heeft toegezegd dit jaar niet tijdens het broedseizoen te maaien. Maar de toekomst is onzeker. De boer wil de akkers bemesten. Eigenaar Staatsbosbeheer maakt momenteel nieuwe plannen voor het gebied. We houden de vinger aan de pols.

VELDLEEUWERIK

Foto: Adri de Groot ©www.vogeldagboek.nl

Huiszwaluwkolonie Vondelweg gered en springlevend

Aan de Vondelweg in Haarlem, pal tegenover de Hekslootpolder, zit al heel lang een kolonie huiszwaluwen. Vorig najaar vatte Elan Wonen het plan op de betreffende woningen opnieuw te schilderen. Verwijdering van de nesten was in dat kader onvermijdelijk. Op verzoek van de gemeente en in overleg met de vogelwerkgroep heeft Elan Wonen direct na de opknopbeurt kunstnesten geplaatst. De huiszwaluwen maakten er dit jaar direct dankbaar gebruik van. In circa 20 van de 27 geplaatste nesten werd er dit voorjaar volop gebroed.

■ Chris Brunner